

HET JAAR 2602

PERSOONLIJKE GETUIGENISSEN VAN EEN COLLECTIEVE ERVARING

登録番號 (A)	9. 1024	外國人居住登録宣誓證明書 1944 P. 6. 4	
姓名(年齢) (B)	Willamina Maria Hille Ris Lambers 38 taalen	-Cooling P	
現住所 (C)	Rampal 13 Malang	三六〇年郵	
(1) 國籍 (2) 出生地	(1) Blanda totok (2) Amsterdam		
(3) 出身地 (D)	(3) Negeri Blanda		
職業 (E)	tidak bekerdja		
在留年數 (F)	11 taalen 7 boelan		
(1) 配偶者有無 (G)	(1) kawin		
(2) 家族數(未登録)	(2) 4 anak 3 perempuan 1 laki 7, 4, 2 taalen		
昭和 年 月 日		登録	
大日本軍ニ對スル誠意ノ宣誓ヲナシ外國人居住登録ヲナシタルコトヲ證明ス		Oepah mendaff f 80.- delapan p Roepiah	

terangan: (A) nomor; (B) nama dan oemoer; (C) alamat sekarang; (D) (1) bangsa, (2) tempat lahir, (3) tempat asal; (E) (F) berapa taahoen tinggal di negri ini; (G) (1) Berkawin atawa tidak, (2) banjaknja keloearga (jang beloem

Ik wil niet meer zwijgen en denken: "Ach, soedah, laat maar". Ik denk nu: "Ajo, doe maar, perslah!", en hier volgt dus mijn verhaal, meestal in doodsangst geschreven, op losse, nu vergeelde vellen papier, die ik in stilte, in het donker van een oude koffer verborgen hield.

's-Gravenhage, 21 November 1945.

Aan de Kinderen, die geïnterneerd geweest zijn.

Bindelijk kan ik jullie vertellen, dat ik veel aan je gedacht heb, in dien bangen tijd, toen de Japanners jullie in kampen opsloten en je het zoo slecht had.

Men heeft mij verteld van je opgewektheid en hulpvaardigheid voor Moeder en Vader.

Beste Kinderen, ik ben trots op jullie, dat je je zoo dapper hebt heengeslagen door al wat moeilijk was en zoodoende krachtig hebt medegewerkt voor onze goede zaak.

Nu wensch ik jullie allen blijder dagen toe.

HET JAAR 2602

In het project HET JAAR 2602 vertellen de kinderen van weleer wat ze hebben meegemaakt tijdens hun verblijf in de Japanse burgerïnterneringskampen. Het perspectief van het kind is het uitgangspunt. Kinderogen kijken onbevangen het kamp in en al snel zijn honger, dood en gelaarsde soldaten net zo gewoon als handklapversjes en verstoppertje. Het kampleven wordt het gewone leven; de eerste werkelijkheid waarin je opgroeit. Het jaar 1942 wordt het jaar 2602: de Japanse jaartelling.

De kern van dit project wordt gevormd door de interviews met een vijftigtal kinderen van toen over hun persoonlijke herinneringen aan de jaren in het kamp. Vijftig verschillende perspectieven op een collectieve ervaring in een *oral history*. Met elkaar vormen ze een gelaagd verhaal van een sterk onderbelicht en traumatisch hoofdstuk uit de recente geschiedenis.

HET JAAR 2602 wil de verhalen van deze kinderen behouden en toegankelijk maken voor een breed publiek, in het belang van de mensen zelf, hun nabestaanden, die dit verhaal vaak niet eerder hebben gehoord, de huidige generatie scholieren voor wie dit een onbekende geschiedenis is en alle mensen die zich niet realiseren hoeveel mensen in Nederland als kind ïnternering in een 'jappenkamp' hebben moeten meemaken.

50 VERHALEN EN PORTRETTE

HET JAAR 2602 is een multimediaal project, geïnitieerd door de Stichting Verfilming Japanse Burgerkampen 1942-45 en bestaat uit een lange documentaire, een website, een boek en een tentoonstelling. De website vormt de spil van het project, waarin alle media samenkomen.

De kern van de website wordt gevormd door een grote verzameling interviews, met fotoportretten gemaakt door gerenommeerd documentair fotograaf Dana Lixenberg. Op de openingspagina van de site zijn alle 50 portretten te zien. Achter ieder portret is een persoonlijk verhaal van herinneringen aan het kamp te horen. Door de foto's aan te raken met de muiscursor verschijnt onder in beeld de naam van de geportretteerde samen met de titel van het bijbehorend interview en een plaats en datum. Vervolgens wordt de herinnering van een persoon geopend met een klik op een portret. Het portret wordt uitvergroet en de stem van de herinneringen begint te spreken (zie beeldconcept). De meest directe vorm van navigeren door deze verzameling van verhalen is door van persoon naar persoon te schakelen en ieders verhaal apart te horen. Terwijl je naar het verhaal luistert, verschijnen meer

foto's van de verteller. Er ontstaat een relatie tussen het verhaal en de foto's, die steeds blijft veranderen. Verder is het scherm leeg, op de naam van de spreker na en de namen van de kampen waar hij/zij als kind geïnterneerd is geweest en een paar noodzakelijke interface elementen.

Een alternatieve route om door de interviews te navigeren is een vorm van 'dynamische montages', waarbij de gebruiker een onderwerp kiest waarover hij/zij meer wil horen. Dan monteert een computerprogramma interview fragmenten op basis van inhoud. Na een interviewfragment over een bepaald thema, schakelt de computer automatisch over naar een ander interview waar een ander persoon over hetzelfde onderwerp of thema vertelt. Alle kinderen moesten tenslotte op appèl staan, gingen op transport en hadden honger. Zo ontstaan uit het materiaal nieuwe montages die inhoudelijke dwarsverbanden en grote lijnen in deze geschiedenis zichtbaar maken. De inhoud van de thema's staan beschreven bij het hoofdstuk *Documentaire*.

De andere onderdelen waaruit de website bestaat, zijn;

- *De documentaire* > de gehele film is, opgeknipt in inhoudelijk relevante acties, via de website te bekijken, evenals informatie over waar en wanneer de film te zien is.
- *Historische context* > een overzicht van historisch materiaal en feiten, chronologisch en thematisch geordend, is te raadplegen
- *Educatief gedeelte* > lesmateriaal en lesbrieven met suggesties voor gebruik van het project in het onderwijs
- *Achtergrondinformatie* > informatie over het project, de fototentoonstelling, sponsors, organisatie en links.

VERANTWOORDING

De vorm van de website is zo gekozen dat het medium internet/computer transparant wordt gemaakt. Internet is een zenuwachtig en technisch medium met websites vol knoppen die je continue verleiden. Maar op deze site willen we rust creëren, met een minimum aan knoppen. Het wordt een autonome vorm; een 'webdocumentaire' of een 'monument van mondelinge overleveringen' over de Japanse burgerkampen. De bezoeker kan zich intuïtief door een grote verzameling persoonlijke herinneringen en ervaringen bewegen. Dit brengt het onderwerp heel direct en persoonlijk tot leven voor een breed publiek. De objectieve historische context wordt naar de achtergrond verplaatst en de persoonlijke ervaring juist naar voren gehaald. De individuele verhalen samen vertellen een collectief verhaal: een gedeelde ervaring van een ontspoorde realiteit, een verstilde vorm van elkaar aanvullende getuigenverklaringen van een geschiedenis waarin het onwaarschijnlijke een feit werd.

DE DOCUMENTAIRE

Via de website is de documentaire, opgedeeld in thematische acties te bekijken. De film vertelt het verhaal chronologisch. Van een gelukkige jeugd -meestal alleen maar het begin daarvan- in Nederlands-Indië tot de terugkeer begin '46 of nog later naar Nederland. De acties worden telkens op een verschillende, maar wel vormvaste manier ingeleid. Zo is de opmaat voor de eerste actie, het begin van alles, tempo doeloe, een collage van archiefbeelden met onveranderlijk in elk shot een kind. Een blijde tijd, een blijde baby, een veilig huis een blijde kleuter, een grote boom, drie bedienden, vier bedienden, vijf bedienden. Wij gebruiken hiervoor vooral familiefilms. Terwijl de herinneringen in hedendaags Nederland worden verteld, geven dagboekfragmenten zicht op het hier en nu van het kamp. In de ik-vorm in de tegenwoordige tijd, afkomstig van kinderen tussen de vier en de twintig jaar oud en hun moeders.

Een paar hectaren kamp, een eiland, terwijl buiten de wereld onomkeerbaar verandert. Terwijl de herinneringen en dagboekfragmenten steeds meer focussen op wat in het kamp gebeurt, steeds meer naar binnen gericht zijn,

gaan over een gestolen komkommer, een gat in een hek, eiwit voor een ziek kind, is er buiten sprake van een voortdurende stroomversnelling. Met de bevrijding van augustus '45 raken de twee werelden elkaar. Uit de (weliswaar onprettige, maar toch) zekerheid van het kamp worden de

kinderen overgebracht naar een hotel, een tijdelijk verblijf of wat dan ook, waar ze vaak veel meer vogelvrij zijn. Dit is het moment van de grootste anticlimax; het paradijs komt nooit meer terug. Langzaam groeit het besef dat alleen in Nederland nog plaats voor ze is. En daar wonen ze nu, de vertellers, daar liggen de dagboeken. Het heden van de film is Nederland. De herinneringen zijn gesitueerd in een wereld die er niet meer is, in het jaar 2602.

Lampersari Sompok, 28 januari 1945, vanuit een B25 Mitchell bommenwerper/verkenningsvliegtuig van het KNIL

Stichting Gastdocenten WO II werkgroep Zuid-Oost Azië. Deze Stichting verenigt ongeveer 120 personen die persoonlijk de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië of elders in Zuidoost-Azië hebben meegemaakt. Deze Gastdocenten zijn als mede-oprichter betrokken bij de Stichting Verfilming Japanse Burgerkampen 1942-45 en een vertegenwoordiging van de stichting neemt zitting in de redactie van het project.

Holland Harbour Productions produceert en coördineert het project HET JAAR 2602. Holland Harbour werd in 2000 opgericht door producenten Nadadja Kemper en Rob Vermeulen. Vanuit Rotterdam produceren zij sindsdien non-fictie, drama, animatie en nieuwe media. Holland Harbour staat voor kwalitatief hoogwaardige producties, die met succes wereldwijd worden vertoond. Sommige producties zijn na vertoning in Nederland verkocht aan Zweden, de VS, Duitsland en Spanje, andere producties wonnen prijzen tijdens filmfestivals in Madrid, Sydney en Parijs.

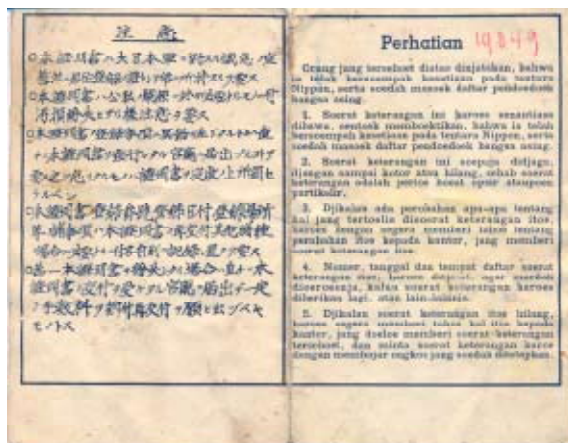
André van der Hout is regisseur van het project. Hij heeft zowel op het gebied van historische documentaires als fictiefilms zijn sporen verdiend, wat onder andere blijkt uit de belangrijkste Nederlandse filmprijs Het Gouden Kalf voor zijn tweedelige documentaire 'De Illusie aan de macht; 1412

Dat is bijzonder lesmateriaal. De verhalen gaan over universele thema's als angst, dood, vriendschap, rechteloosheid enz. en hebben daarmee een dubbele educatieve waarde. Ze bieden een goed aanknopingspunt voor een klas-gesprek. Ook een koppeling met het heden (repatriëring als begin van de multiculturele samenleving) is goed mogelijk. *Oral history* biedt informatie die je niet op andere manieren kunt verkrijgen. Het geeft een levendiger beeld van het verleden en leerlingen kunnen zich beter voorstellen hoe het was. Met alle andere bronnen, informatie en context samen biedt het een breed perspectief op de oorlogsperiode.

BETROKKEN INSTELLINGEN EN PERSONEN

Stichting Verfilming Japanse Burgerkampen 1942-45 is initiatiefnemer en eindverantwoordelijke van het project. De stichting heeft ten doel het educatief inzichtelijk maken van de wederwaardigheden van burgers tijdens de bezetting door Japan van het toenmalige Nederlands-Indië door middel van speelfilm, documentaire of docudrama.

Stichting het Gebaar is als financier van de documentaire bij het project betrokken.

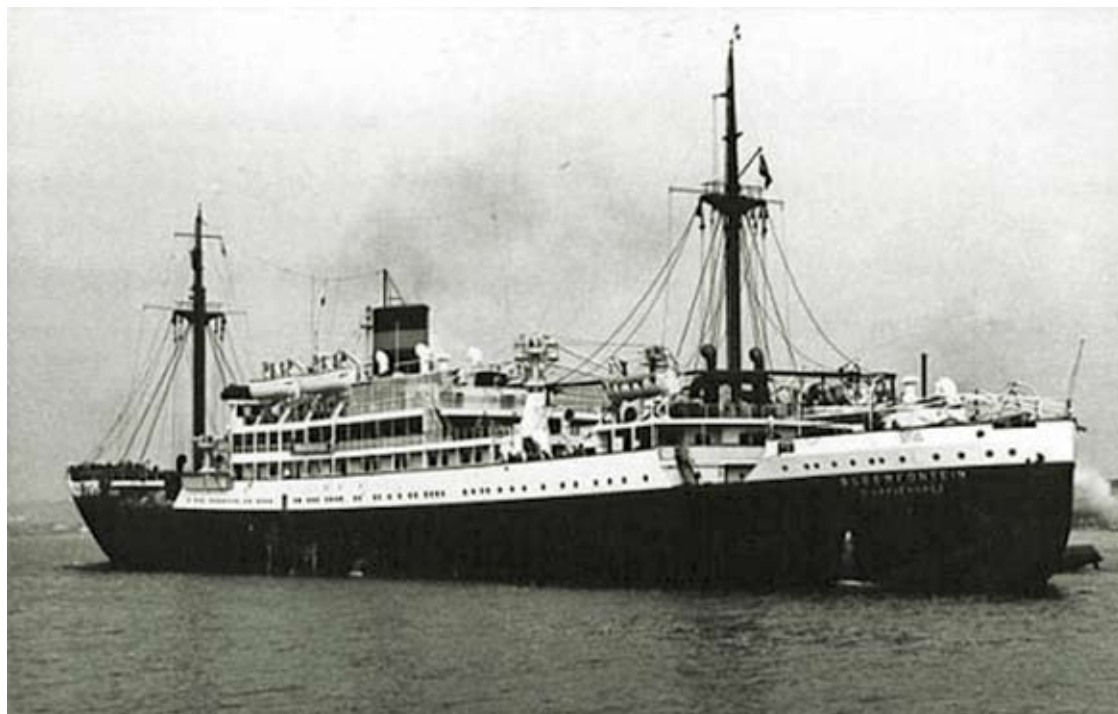

Houston werd zij bekend, maar Dana Lixenberg is in de eerste plaats documentairefotograaf. In de jaren 1997-2004 fotografeerde zij daklozen in Jeffersonville, Indiana (VS). Met haar respectvolle en geconcentreerde manier van fotograferen tilt Lixenberg hen boven hun mensonterende levensomstandigheden uit.

Chris Vos is als redacteur bij het project betrokken en schrijft tevens het te verschijnen boek. Deze docent film, televisie en geschiedenis aan de faculteit Historische en Kunstwetenschappen van de Erasmus Universiteit is auteur van 'Het verleden in bewegend beeld; inleiding in de analyse van audiovisueel materiaal'. Samen met André van der Hout maakte hij een documentair tweeluik met een boek over de BVD: De Geheime Dienst. Chris Vos zal ook de historische context van de website onder zijn verantwoordelijkheid nemen.

Uitgeverij Malmberg verzorgt de verspreiding van de lesbrieven behorend bij het project. Malmberg is een toonaangevende uitgeverij in het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en de beroeps- en volwasseneneducatie. Met inmiddels meer dan 2500 titels verzorgen zij lesmethodes voor een derde van het Nederlandse scholenbestand.

De MS Bloemfontein, gebruikt in de repatriatie van Nederlanders vanuit Australië

dagen kabinet Den Uyl' en de Nederlandse publieksprijs voor zijn speelfilm 'De Arm van Jezus'. In 2003 maakte hij samen met historicus Chris Vos een documentair tweeluik en een boek over de BVD: 'De Geheime Dienst'. Samen met de andere redactieleden is André van der Hout verantwoordelijk voor de inhoud van de website.

Linda Lyklema is aangetrokken voor de interviews met de getuigen over hun herinneringen als kind in een kamp. Zij is een zeer ervaren regisseur, werkte o.a. voor VPRO's Noorderlicht, het Klokhuis en maakte de documentaire 'Een leven op zee' over haar vaders ervaringen in Nederlands-Indië tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Antenna Men zijn de ontwerpers en bouwers van de website. Antenna-Men is een netwerk van gelijkgestemde ontwerpers en multimedia programmeurs die in wisselende samenstelling op projectbasis werken. Antenna-Men ontwierp en ontwikkelde de websites www.go-no-go.nl en www.sobluesoblue.nl rond de fotoprojecten van fotograaf Ad van Denderen in respectievelijk 2003 en 2008, en www.whymisterwhy.com voor fotograaf Geert van Kesteren over de oorlog in Irak in 2005 en www.jacquelinehassink.com als vertaling naar het internet van de eveneens door Antenna-Men ontworpen en gebouwde Car Girls installatie die in 2007 in het Nederlands Fotomuseum werd gepresenteerd en die later in 2008 gaat toeren door de Verenigde Staten.

Dana Lixenberg fotografeert de portretten van de geïnterviewden op de website. Door haar boek United States (2001) met onopgesmukte portretten van beroemdheden zoals Sean Penn, Kathleen Turner en Whitney

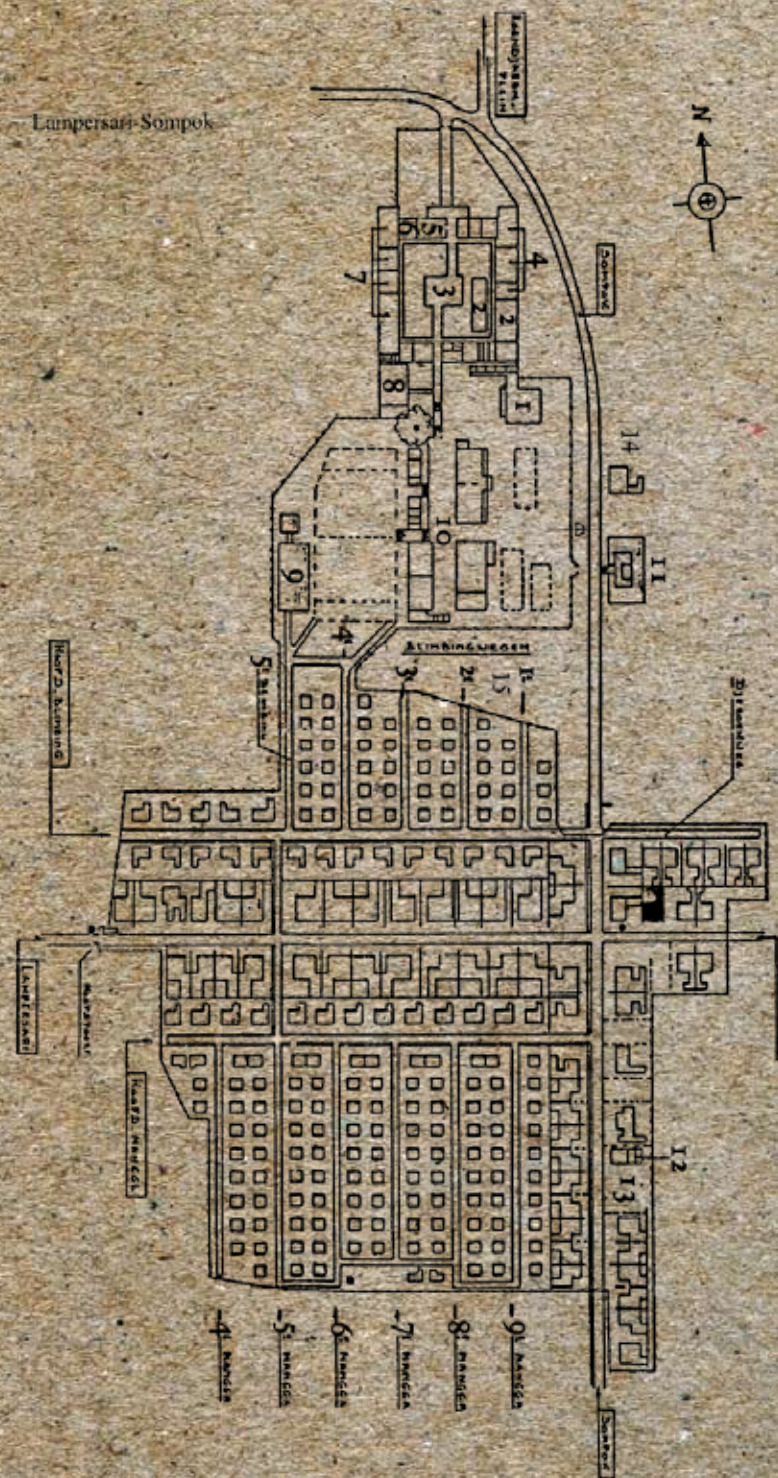
PUBLIEK BEREIK

HET JAAR 2602 heeft de ambitie om een breed publiek van verschillende doelgroepen te bereiken via een multimediale aanpak van het project. De documentaire HET JAAR 2602 gaat eind november 2008 in première. Op dat moment zal de website ook online zijn. In 2009 volgt op een strategisch gekozen tijdstip een grote publiekslancering.

Wij zijn in overleg met de Telegraaf. Zij zijn geïnteresseerd in een voorpublicatie van het project in de vorm van een bijlage van de zaterdagkrant. Daarbij denken we aan een magazine met foto's, de historische context en fragmenten uit de getuigenissen waarin wordt verwezen naar de website, de documentaire en de tentoonstelling. Met name de oorlogsgetroffenen, hun nabestaanden en geïnteresseerden hopen we via deze weg te bereiken.

Daarnaast wordt de documentaire ook via televisie vertoond en ons streven is het bovendien de film uit te brengen via de bioscoop. Scholieren van het basis- en middelbaar onderwijs zullen actief naar de website geleid worden via de lesmethodes van uitgeverij Malmberg.

Om het project tenslotte duurzaam toegankelijk te maken en te behouden, zoeken wij een eindstation van het project binnen bestaande en nieuwe Indische organisaties. Journalisten, wetenschappers, film- en documentairemakers, maar ook scholen en geïnteresseerden vinden ongetwijfeld hun weg daarheen zodra zij zich in het onderwerp verdiepen. Het Indisch Herinneringscentrum Bronbeek zou een geschikte locatie kunnen zijn. Een goede alternatieve locatie zou het Museon in Den Haag zijn, waar een permanente expositie *Kind in oorlog* een passende bestemming is.

DOCUMENTAIRE FILM / FOTOGRAFIE / TENTOONSTELLING / WEBSITE / EDUCATIEPROGRAMMA

DAR... 1949
Nama: DR. M. HILLE RIS LAMBERS-
Bangsa: BELANDA TOTOK
Pangkat: _____
Tangsi: DJAWA C.P.

俘虜郵便

(Kirim)

KEPADA DR. M. HILLE RIS LAMBERS

27646

TANGSI MARINE

DJAWA C.P.

MALANG

HOLLANDHARBOUR